

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
доктор педагогічних наук, професор Бойчук Ю.Д.

ВИТЯГ

з протоколу №3 засідання фахового семінару про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження аспіранта кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Діаба Набіла на тему «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 53 Психологія від 16 лютого 2021 року

ПРИСУТНІ: головуєча на засіданні – завідувач кафедри, доктор психологічних наук, професор Хомуленко Т.Б., доктор психологічних наук, професор Кузнецов М.А., доктор психологічних наук, професор Гордієнко-Митрофанова І.В., доктор психологічних наук, доцент Фоменко К.І., доктор психологічних наук, доцент Крамченкова В.О., кандидат психологічних наук, доцент Меднікова Г.І., кандидат психологічних наук, доцент Підчасов Є.В., кандидат психологічних наук, доцент Поденко А.В., кандидат психологічних наук, доцент Жванія Т.В., кандидат психологічних наук, доцент Лисенко Л.М., кандидат психологічних наук, доцент Даниленко Н.В., кандидат психологічних наук, доцент Єльчанінова Т.М., кандидат психологічних наук, доцент Кузнецов О.І., викладач Скрипник Н.Г.

Серед присутніх докторів наук – 5 за напрямом дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: обговорення дисертаційної роботи Діаба Набіла «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Кузнецов М.А.

Рецензенти:

доктор психологічних наук, доцент Фоменко К.І.,
кандидат психологічних наук, доцент Кузнецов О.І.

Дисертаційне дослідження виконано як складова частина комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри практичної психології Харківського

національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (номер державної реєстрації 0111U008875), що координується Міністерством освіти і науки України.

Тему дисертаційного дослідження було затверджено на засіданні Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди 22 грудня 2017 року, протокол № 9.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь аспіранта кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Діаба Набіла за матеріалами дисертаційної роботи на тему: «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія.

ВИСТУПИЛИ:

Поставили запитання: д. психол. н., проф. Гордієнко-Митрофанова І.В., д. психол. н., доц. Крамченкова В.О., к. психол. н., доцент Підчасов Є.В., к. психол. н., доцент Лисенко Л.М., к. психол. н., доцент Єльчанінова Т.М., к. психол. н., доцент Жванія Т.В., к. психол. н., доцент Меднікова Г.І.

З позитивною оцінкою дисертаційної роботи виступили:

1. **Науковий керівник:** доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Кузнецов М.А.

2. **Рецензенти:** доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Фоменко К.І; кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Кузнецов О.І.

Взяли участь у обговоренні роботи: д. психол. н., проф. Гордієнко-Митрофанова І.В., д. психол. н., доц. Крамченкова В.О., кандидат психологічних наук, доцент Меднікова Г.І., к. психол. н., доцент Підчасов Є.В., к. психол. н., доцент Лисенко Л.М., к. психол. н., доцент Єльчанінова Т.М., к. психол. н., доцент Жванія Т.В., к. психол. н., доцент Даниленко Н.В.

УХВАЛИЛИ: на підставі експертизи дисертаційної роботи, доповіді аспіранта, поставлених запитань і відповідей аспіранта, обговорення учасниками засідання основних положень дисертації, виступів наукового керівника та рецензентів прийняти такий висновок щодо дисертаційної роботи Діаба Набіла «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів».

1. Актуальність роботи.

Складні економічні, політичні й соціальні процеси, які виявилися останнім часом, загострюють суперечності в особистісній сфері людини, підсилюють песимізм, апатію, почуття безнадійності та знецінення власного життя. Для подолання цих негативних станів необхідні особливі особистісні якості, які дозволили б зберегти й зміцнити позитивне самоствавлення, надію, впевненість у собі, здатність до особистісного зростання й почуття цінності власного життя.

Цінність власного життя є одним з найбільш узагальнених і впливових регуляторів поведінки. Основним стимулом для формування цінності власного життя є досвід виживання (боротьби за своє життя). Такий досвід міститься в кожній важкій життєвій ситуації, починаючи з повсякденних труднощів в умовах навчання в середній і вищій школі, в сім'ї, на роботі і закінчуючи "пограничними станами" (тобто перебуванням на межі життя і смерті). Найважливіша функція цінності власного життя – надання життю почуття свідомості, наповненості сенсом.

Низку специфічних важких життєвих ситуацій створює навчання у сучасному ЗВО. Це зниження престижу вищої освіти, професійна і соціальна невизначеність майбутнього фахівця в суспільстві, необхідність пошуку майбутнього робочого місця, труднощі початкового періоду навчання у ЗВО, вплив повсякденних пресингів навчальної діяльності на особистість студента, переживання хронічних негативних емоційних станів, обумовлених навчальним перевантаженням, зміною освітніх стандартів тощо. Тому переживання почуття цінності власного життя у сучасних студентів можна розуміти як прояв (і в той же час – як важливу умову) подолання цих труднощів. На жаль, у сучасній вітчизняній психології відсутні систематичні дослідження конструкта «цінність власного життя» в контексті вікової та педагогічної психології і стосовно студентського віку. Невідомі його психологічні джерела і підстави, специфічні прояви, параметри оцінки. Не розроблені валідні і надійні методики його діагностики, які можна було б рекомендувати співробітникам психологічної служби ЗВО. Необхідно експериментальним шляхом з'ясувати можливості розвиваючого впливу на почуття цінності власного життя у студентів в умовах психологічного супроводу і соціально-психологічного тренінгу. Усе це робить дослідження на тему "Предиктори почуття цінності власного життя у студентів" актуальним як в науковому, так і в соціальному планах.

Мета дослідження – розкрити структуру, динаміку і предиктори прояву почуття цінності власного життя у студентів.

Виходячи з мети дослідження, в роботі були сформульовані такі **завдання**:

1. Проаналізувати існуючі у вітчизняній та зарубіжній психології підходи до проблеми почуття цінності власного життя і особливостей його розвитку в юнацькому віці.
2. Емпірично дослідити структурно-динамічні і статево-вікові особливості почуття цінності власного життя та його основні психологічні джерела у студентів.
3. Встановити варіанти смислових систем, які відтворюються в асоціаціях і беруть участь у визначенні спрямованості переживання почуття цінності власного життя у студентів.
4. Визначити основні параметри прояву почуття цінності власного життя в темпоральному, когнітивному, поведінковому, емоційному, мотиваційному та екзистенційно-смисловому компонентах регуляції поведінки та діяльності студентів.
5. Визначити сукупність найбільш впливових психологічних предикторів переживання почуття цінності власного життя в студентському віці.

6. Розробити і апробувати коригувально-розвивальну програму, спрямовану на оптимізацію переживання почуття цінності власного життя у студентів.

Об'єкт дослідження – почуття цінності власного життя в юнацькому віці.

Предмет дослідження – детермінанти переживання почуття цінності власного життя в студентському віці.

Методи дослідження. Теоретичні – аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення теоретико-методологічних засад досліджуваної проблеми. Емпіричні – спостереження, бесіда, тестування, констатувальний і формувальний експерименти (реалізація розробленої розвивально-корекційної програми та визначення її ефективності). Математико-статистична обробка даних (описові статистики, аналіз відмінностей, кореляційний, кластерний, факторний, дисперсійний та регресійний аналізи) з наступною якісною інтерпретацією та змістовним узагальненням. Статистичний аналіз здійснювався за допомогою пакету статистичних програм Statistica 12.0.

2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Дисертаційна робота Діаба Н. «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів» спрямована на дослідження вікових і статевих особливостей почуття цінності власного життя, типів його переживання у студентів, темпоральних когнітивних, емоційних, мотиваційних, поведінкових та екзистенційно-сміслових предикторів.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Наукова новизна одержаних результатів визначається у тому, що в роботі була сформульована низка нових положень і висновків, окремі положення були уточнені й доповнені, а саме:

уперше:

- виявлені вікові та статеві особливості прояву та підстави для переживання почуття цінності власного життя у студентів;

- встановлено варіанти сміслових систем, які відтворюються в асоціативному експерименті і беруть участь у визначенні спрямованості переживання почуття цінності власного життя;

- виявлені компоненти структури переживання почуття цінності власного життя – «влада, статус, багатство», «оптимізм», «здоров'я», «самоконтроль, інформація, саморозвиток», «близькі відносини, сім'я, затребуваність», «дистанціювання від людей»;

- встановлено система темпоральних (образи майбутнього, позитивного минулого, гедоністичного сьогодення), когнітивних (базисні переконання в справедливості, контролі, позитивності образу Я), емоційних (відсутність ознак вегетативності, емоційного виснаження, авантюризму), мотиваційних (відсутність схильності укладання власного життя в вузькі рамки, схильність досягнути досконалості та невразливості, потреба у керуючому партнері), поведінкових

(залученість, копінг-стратегії «пошук соціальної підтримки», «уникнення», «емоція», «розв'язання задачі») та екзистенційно-сміслових (самодистанціювання) предикторів, які детермінують тип переживання почуття цінності власного життя у студентів («зближуючий», чи «дистанціюючий»);

уточнено:

- комплекс методик психодіагностики структури почуття цінності власного життя; розроблено та стандартизовано авторський опитувальник компонентів почуття цінності власного життя у студентів;

- вікові особливості прояву предикторів почуття власного життя у студентів;

- зміст психологічного конструкту «типів переживання почуття власного життя у студентів – “зближуючий” і “дистанціюючий”»);

розширено уявлення про:

- критерії неоптимальності переживання почуття цінності власного життя у студентів;

- шляхи оптимізації почуття цінності власного життя у студентів (переорієнтація з дистанціювання на зближення з іншими людьми);

дістали подальшого розвитку:

- засоби психологічного супроводу процесу зміцнення почуття цінності власного життя у студентів за допомогою соціально-психологічного тренінгу.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються, забезпечується методологічною обґрунтованістю вихідних теоретичних положень, використанням валідного комплексу методів дослідження, адекватних його меті, предмету та завданням, репрезентативністю вибірки досліджуваних, статистичною значущістю отриманих експериментальних даних. Робота обґрунтована. Наукові положення, висновки – науково цінні, достовірні, впливають з фактичного матеріалу.

5. Наукове та практичне значення роботи.

Наукове значення роботи полягає в 1) комплексному вивченні впливу системи темпоральних, когнітивних, емоційних, мотиваційних, поведінкових і екзистенційно-сміслових предикторів на переживання почуття цінності власного життя у студентів; 2) виявленні емпіричним шляхом двох основних типів переживання студентами почуття цінності власного життя («Такого, що зближує» і «Такого, що дистанціює») та розкритті їх ключових параметрів.

Практичне значення одержаних результатів полягає: у розробці психодіагностичного комплексу, спрямованого на вивчення почуття цінності власного життя; у розширенні наукових знань про умови оптимізації переживання почуття цінності власного життя у процесі психологічного супроводження студентів; у побудуванні регресійних моделей, за допомогою яких можна прогнозувати тип переживання почуття цінності власного життя у студентів. Запропонований у роботі діагностичний комплекс, розроблений й апробований опитувальник структури почуття цінності власного життя можуть бути використані в роботі практичних психологів закладів освіти. Розроблена

програма психолого-педагогічного супроводу може бути використана для оптимізації переживання цінності власного життя за рахунок розвивального впливу на темпоральну, когнітивну, емоційно-вольову, мотиваційну та смислову сферу особистості студента.

Результати дослідження можуть бути використані в ході професійної підготовки та підвищення професійного рівня практичних психологів при викладанні навчальних курсів «Загальна психологія», «Педагогічна психологія», «Психологія розвитку», «Соціальна психологія», «Психологія особистості» «Психологія вищої школи», «Психологічне консультування і психотерапія».

6. Використання результатів роботи.

Результати дисертаційного дослідження були використані при підготовці навчальних курсів «Вікової психології», «Педагогічної психології», «Загальної психології», «Теорії особистості і діяльності», «Психотерапії та психокорекції». Отримані в процесі наукового пошуку результати і висновки дисертаційного дослідження впроваджені у навчальний процес факультету психології і соціології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (довідка про впровадження №01/10-119 від 05.02.2021 р.) та у навчально-виховний процес підготовки студентів спеціальності 053 Психологія Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Бахмут) (довідка про впровадження № 48/01 від 02.02.2021 р.).

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Основні положення дисертації відображено у 17 публікаціях, з яких 3 статті у наукових фахових виданнях України з психології, включених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію, а саме:

Статті у фахових виданнях з психології, включених до наукометричних баз

1. Діаб Н. Ценность собственной жизни у студентов: постановка проблемы и пути ее решения. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Психологія*. Х.: ХНПУ, 2017. Випуск 57. С. 78–91. <http://doi.org/10.5281/zenodo.1184268>

2. Діаб Н., Кузнецов М.А. Структурні особливості почуття цінності власного життя у студентів. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Психологія*. Х.: ХНПУ, 2019. Випуск 60. С. 69–93. <http://doi.org/10.34142/23129387.2019.60.04>

3. Кузнецов М.А., Діаб Н. Когнітивні предиктори цінності власного життя у студентів. Проблеми сучасної психології: Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. За наук. ред. С.Д. Максименка, Л.А. Онуфрієвої.

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію

4. Диаб Н. Специфика ценности собственной жизни у студентов с разными особенностями временной транспективы. *Improving the Life Quality: View of Scientists. Volume of Scientific Papers*. The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765-3-7 (electronic edition) PP. 328–349.

Публікації в інших виданнях і матеріалах конференцій

5. Диаб Н. Ценность собственной жизни у студентов как объект психологического исследования. *Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали науково-практичної конференції, (Харків, 22 жовтня 2018 року)*. М-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди [та ін.]. Харків, 2018. С. 157–161.

6. Диаб Н. Переживание ценности собственной жизни у студентов как научная проблема. *International scientific conference “Modernization of educational system: world trends and national peculiarities”* Vytautas Magnus University, Kaunas, Lithuania. February, 23rd, 2018. P. 96–99.

7. Диаб Н. Порівняльний аналіз предикторів почуття цінності власного життя у ліванських та українських студентів. *Молодь в сучасній психології. Етнічна самосвідомість та міжетнічна взаємодія*. Програма X Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та фахівців у галузі психології 22 листопада 2018 р. Суми, 2018. С. 15.

8. Кузнецов М.А., Диаб Н. Компоненты чувства ценности собственной жизни у студентов. *Особистість, суспільство, закон. Тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професора С.П. Бочарової (25 квітня 2019 р., м. Харків, Україна)*. МВС України. Харків: Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. С. 75–79.

9. Кузнецов М.А., Диаб Н. Структура почуття цінності власного життя у студентів. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 28 лютого – 1 березня 2019 року*. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 191–195.

10. Диаб Н. Структурные особенности ценности собственной жизни у студентов. *Збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті»*. 15 – 16 березня 2019 р. Одеса, 2019. С. 13–16.

11. Диаб Н. Ценность собственной жизни у студентов: структура и типология. *Стан та перспективи розвитку педагогіки та психології в Україні та світі. Міжнародна науково-практична конференція 6-7 вересня 2019 року*.

Збірник тез наукових робіт. Частина II. Київ, 2019. С. 56–60.

12. Діаб Н. Половые и возрастные особенности ценности собственной жизни у студентов. *Збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Психологія та педагогіка: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень».* 20 – 21 вересня 2019 р. Одеса, 2019. С. 6–11.

13. Діаб Н. Ценность собственной жизни и временная трансспектива у студентов. *Modern educational space: The transformation of national models in terms of integrations. Proceedings of the Conference. October 25, 2019.* Leipzig, 2019. P. 28–31.

14. Кузнецов М.А., Діаб Н. Темпоральные предикторы чувства ценности собственной жизни в юношеском возрасте. *Eurasian Scientific Congress. The 1st International scientific and practical conference “Eurasian scientific congress” (Barcelona, Spain, January 27-28, 2020).* Barcelona: Barca Academy Publishing, 2020. P. 473–478.

15. Діаб Н. Поведінкові чинники цінності власного життя. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. VI Міжнародна науково-практична конференція.* М. Суми, 13-15 лютого 2020 р. Суми, 2020. С. 31.

16. Діаб Н. Время как фактор ценности собственной жизни. *Харківський осінній марафон психотехнологій: (каталог психотехнологій; тези доповідей): матеріали III міжрегіональної науково-практичної конференції, м. Харків, 26 жовтня 2019 року).* М-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди [та ін.]. Харків: Діса Плюс, 2019. С. 110–115.

17. Діаб Н. Особливості розуміння смислу поняття «цінність власного життя» (за матеріалами психолінгвістичного експерименту). *Харківський осінній марафон психотехнологій: 36. матеріалів науково-практичної конференції (Каталог психотехнологій; тези доповідей), Харків, 31 жовтня 2020 року).* М-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди [та ін.]. Харків: Діса Плюс, 2020. С. 83–86.

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях. Дисертаційна робота виконана самостійно та не містить плагіату.

8. Особистий внесок здобувача.

У статтях, написаних у співавторстві, доробок здобувача складають: узагальнення теоретичних положень, збір емпіричних даних, обробка отриманих результатів. Розробки та ідеї, що належать співавтору, у дисертації не використовуються.

9. Апробація результатів дослідження здійснювалася у доповідях та повідомленнях на Міжнародних науково-практичних конференціях:

Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали науково-практичної конференції, (Харків, 22 жовтня 2018 року); International scientific conference “Modernization of educational system: world trends and national peculiarities” (Vytautas Magnus University, Kaunas, Lithuania. February, 23rd, 2018); Молодь в сучасній психології. Етнічна самосвідомість та міжетнічна взаємодія. X

Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та фахівців у галузі психології (22 листопада 2018 р. Суми, 2018); Особистість, суспільство, закон. Міжнародна науково-практична конференція, присвячена пам'яті професора С.П. Бочарової (25 квітня 2019 р., МВС України. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019); Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (28 лютого – 1 березня 2019 року. м. Суми, 2019); Збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті» (15 – 16 березня 2019 р. Одеса, 2019); «Стан та перспективи розвитку педагогіки та психології в Україні та світі». Міжнародна науково-практична конференція 6-7 вересня 2019 року); Міжнародна науково-практична конференція «Психологія та педагогіка: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень». 20 – 21 вересня 2019 р. Одеса); Modern educational space: The transformation of national models in terms of integrations. Proceedings of the Conference (October 25, 2019. Leipzig); Eurasian Scientific Congress. The 1st International scientific and practical conference “Eurasian scientific congress” (Barcelona, Spain, January 27-28, 2020); Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. VI Міжнародна науково-практична конференція. М. Суми, 13-15 лютого 2020 р. Суми); Харківський осінній марафон психотехнологій: (каталог психотехнологій; тези доповідей): матеріали III міжрегіональної науково-практичної конференції, м. Харків, 26 жовтня 2019 року); Харківський осінній марафон психотехнологій: Зб. матеріалів науково-практичної конференції (Каталог психотехнологій; тези доповідей), Харків, 31 жовтня 2020 року).

10. Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертаційна робота Діаба Н. написана грамотно, структура дисертації відповідає алгоритму проведеного автором дослідження. Зміст наукової роботи викладено українською мовою в логічній послідовності, стиль викладу матеріалів дослідження, наукових положень, висновків та рекомендацій є доступними для сприйняття. Зміст, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 р.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності.

Зміст дисертаційного дослідження, використані у ньому методи та основні результати, що одержані в роботі, відповідають спеціальності 053Психологія.

12. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційне дослідження Діаба Набіла «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів» є цілісним, самостійним, завершеним дослідженням, що відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України.

Ураховуючи високий рівень дослідження, актуальність, новизну, теоретичну та практичну цінність отриманих результатів та відповідність роботи

спеціальності 053 Психологія, вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167) засідання фахового семінару Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди рекомендує дисертацію Діаба Набіла «Предиктори почуття цінності власного життя у студентів» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія.

Результати відкритого голосування: одноголосно.

Головуюча на засіданні фахового семінару:
завідувач кафедри практичної психології,
доктор психологічних наук, професор

Т.Б. Хомуленко

Рецензенти:
доктор психологічних наук, доцент

К.І. Фоменко

кандидат психологічних наук, доцент

О.І. Кузнецов

Учений секретар,
кандидат психологічних наук, доцент

А.В. Поденко

Підпис *Хомуленко Т.Б.* засвідчується зав. загальним відл. *14.02.2021*

Фоменко К.І., Кузнецова О.І., Поденко А.В.